

נדרים עד

עניין: חבל עליך בן עזאי שלא שימשת את ר"ע

מהר"ץ חיות ברכות ז:

שמושה של תורה יותר מלמודה. נ"צ השמוש נקרא ג"כ למוד רק הלימוד היינו השומע את ההלכות והשמוש היינו הלומד מהתנהגות כמו שמלינו שהלכו התלמידים לזהכ"ג לראות התנהגות רבם וכן הניחו עלמס תחת המטה וכשלאמר לו עד כאן העזת פניך השיב תורה היא וללמוד אני לריך (ברכות ס"ג ע"א) ולמוד כזה נשרש בלב הרואה וגדולה מלמוד ע"י שמועה כן ראיתי בשם הגאון המסיד מווילנא:

(מהר"ץ חיות)

רסיסי לילה לרבי צדוק הכהן אות נב

לדברי תורה. ואמרו ז"ל (ברכות ז, סע"ב) גדולה שימושה של תורה יותר מלימודה. ושמעתי דהלימוד הרי יש לו גבול עד כמה הוא משיג, אבל השימוש הוא החשק והאהבה שיש למשמש, שמחמתו הוא משמש ומשתדל להקים דגל התורה, זה אין לו גבול. כי הוא אינו משיג עצמות דברי תורה המתגלה לחכמים, רק חומד וכוסף לדברי תורה, היינו לשורש התורה כולה. ולכך מצד השימוש יש גם כן בכללו כח של שער החמישים הנעלם, ומצידו הוא ניצוח עמלק. ועל כן אמרו (פסיק"ר ריש יג) אין עמלק נופל אלא ביד זרעה של רחל, היינו דלאה היא המולידה שבטים בפועל, ורחל כל ימיה חמדה וכספה להולדת שבטים, ובפועל לא הולידה אלא שניים. אבל החימוד והכיסוף הוא גדול מההתגלות לפועל, ועל כן היא נקראת עקרת הבית. ועל זה אמרו רז"ל (ב"ר עא, ה) דאחזה פלך השתיקה, רצה לומר דההתגלות לפועל הוא גלוי לכל, מה שאין כן הכיסופין שעיקרם בלב אינו גלוי, וזה נקרא שתיקה, וכן כל זרעה אחריה. ועל כן נפילת עמלק בידם, שהם מצד

מגיד תעלומה לבעל הבני יששכר ברכות ז:

גמ' גדולה שימושה של תורה. עיין מה שרמזנו בפתיחת דברינו במשנה^ק, והנה אציגה נא עמך מה ששמעתי מכבוד אדמ"ו הרב הקדוש מהרמ"מ זצוק"ל הטעם לזה, דהנה על המצוה שאדם עושה בעוה"ז בגשמיות זוכה לעשותה לעוה"ב ברוחניות (והוא הוא שכרו הנצחיי תענוג תמידיי שכר מצוה מצוה נ"ל), והנה רבינו הקדוש אמר בפטירתו [כתובות קג.] שמשוני בחיי הם ישמשוני במותי, הנה נשמע מי ששימש ת"ח בחייו זוכה לשמשו במותו, והנה מהו השימוש במותו הוא כמו שבחיים בעוה"ז המציא לו המשמש הענינים הצריכים לחיותו כגון מאכל ומשתה כמו כן בגן עדן הנה חיי הנשמות ומזונם הוא מה שנשפע להם זיו השכינה והנה המשמש הוא הממציא והנה נשפע להמשמש הזיו מקודם להמציא לת"ח, (ואוסיף נופך דרוחניות אין נעתק ממקום למקום רק מתרבה וא"כ נשאר הזיו גם ביד המשמש והבן) והוא לקחו קודם להת"ח א"כ גדולה שימושה וכו' יותר וכו', זה תמצית מה ששמעתי מפה קדוש כבוד אדמ"ו זצוק"ל.

